

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 150 Lei.
Fél évre ... 75 Lei.
Egy negyed évre 37-50 Lei.
Egy órára ... 12-50 Lei.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesül-
vésutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 52.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi-
nand I. (József tóh.-ut 22-
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Szerkesztő:
Stauber József.

Szombat, november 13.

Lemondott miniszterek.

BUCUREST. Mocsonyi erdélyi miniszter és báró Starcea bukovinai miniszter lemondotta tárcájukról.

Újságiróból prefektus.

Mint értesülünk, Chirot Demeter dr. timisoarai (temesvári) közjegyzővé történt kinevezésével megüresedett krassószörényi prefektusi állásra Nemoianu Péter dr., a Banatul Romanesc szerkesztő nevezetett ki. Nemoianu bánáti, petrilovai származású, harmincegy éves és rendkívül udvarias modoru, rokonszenves megjelenésű és konciliáns ember. Az új prefektus már elutazott Bucarestbe, hogy letegye az esküt.

Maximális árak Hunyadmegyében.

Alig néhány hete annak, hogy miniszteri rendelet értelmében az ármaximálás megszűnt. Ma arról értesülünk, hogy Hunyadmegyében ismét bevezették ama maximális árakat. A buza métermázsáját 200 leire maximumálták. Felkutatták a gadonakészleteket és a hatóság közreműködésével szétosztották azt maximális áron a lakosság között. Az ármaximálást nemcsak a gabonára, hanem az összes élelmiszerekre és árucikkekre kiterjesztették.

Adófelszólamlások.

Az I-ső számú adófelszólamlási-bizottság tárgyalásainak további sorrendje a következő: 15-én: Tagányi Sándor dr. 16-án: Matzky Béla, Matusz Imréné, Matuschek József, Meisl Sándor, özv. Meistrovich Jánosné, Mencer Márton, Ménesi András, Mericskay Sándor, Merkler Gyula, Messzer József. 17-én: Meszner Benő, özv. Mezey Andorné, Mihájlovcics Anna, özv. Mihájlovcics Demeterné, Millig József, özv. Dr. Mittler Izidorné, Dr. Moga Cornelia, Dr. Moga Lajos. 18-án: Moldován János, Molnár László, Dr. Molnár Oszkár, Molnár János, Dr. Momák Döme, Mohr Jeanette, Mosótzsi István. 19-én: Dr. Mülek Lajos, Müller Henrik, özv. Müller Józsefné, Müller Károly hagy., Mulas Adolf, Münz Márton, Gróf Münster Ernő, Murády Álmos, Murády Ilona. 20-án: Nádray Aurél, Nagy György, Dr. Nagy Sándor, Nagy Károly, Nagy Géza, Nagy János, Nachtnébel Gyula, Nachtnébel Ödön, Najmányi Béla, Nattland Bernát.

Az evakuálás és repatriálás új rendje.

Az a kormányrendelet, amely a lakáshivatal újjászervezését írja elő, intézkedik az evakuáló és repatriáló hivatalok újjászervezéséről is. A városi prefekturán Leucutia titkár a rendelet értelmében már kidolgozta a két hivatal új szervezetét. A dekrétum 5. cikke elrendeli, hogy minden vármegye székhelyén a helyi viszonyoknak megfelelően evakuáló hivatal léteítsenek, amely a polgármester ellenőrzése alatt áll. Az evakuáló hivatalt Guiu kormánybiztos instrukciói és a belügyi államtitkárság intenciói szerint szervezik meg. A hivatal élén egy főnök áll, lesz ezenkívül két al-főnök is. Az egyik az evakuáló osztályt, a másik a repatriáló osztályt vezeti. A két osztálynak lesz egy közös iktatója, irattárosa, gépirónője és szolgálója. A hivatal repatriáló-osztálya egyelőre nem végzi a határon túlra való repatriálást, hanem előkészíti az ügyeket, hogy annak idején, amikor Magyarországgal létrejön a megegyezés, a repatriálást gyorsabban végezhesse. Az evakuáló osztály kizárólag a me-

gye területére szóló kitelepítéseket intézi. A hivatalnak kötelességévé teszi a rendelet, hogy minden evakuálnak azon a helyen lakást biztosítson, ahová evakuálják. Senkit sem lehet zentul evakuálni, ha nincsen azon a helyen, ahová evakuálták, lakása.

A rendelet intenciója az, hogy a lakáshiányon segítsenek. Ezentul az lesz az eljárás, hogy a most szervezett lakásellenőrző bizottság helyszíni szemle alapján jegyzéket készít a repatriálандók megfelelő lakásáról s a jegyzéket az evakuáló hivatal elé terjeszti. A hivatal azután meg fogja állapítani

Ha igen, akkor a lakást elveszik és a lakót repatriálják. Ha azonban a lakás nem megfelelő vagy nincs rá szükség, akkor a lakás bérlejtje Aradon maradhat még akkor is, ha egyébként repatriálás alá kerülne. Ez a kedvezmény azonban semmi körülmények között sem vonatkozik a munkanélküliekre és azokra, akiknek itmaradása nem kívánatos.

Románia aranya maradjon Romániában!

(Főhívás a kormányhoz.)

BUCURESTI. Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter 400 kg. Erdélyből származó aranyat Angliába akar értékesítés céljából szállítani, mert onnan magasabb ajánlatot kapott mint a Banca Nationalától. Most egy egyetemi tanár az illetékes államférfiakhoz a következő kérdéseket intézte:

— Nekünk nincs szükségünk az aranyra?

— Ki él ma abban az illúzióban, hogy a papir „leu” ugyanolyan értékű, mint régen az arany „leu” volt?

Különösen amikor látjuk, hogy a papir leu a külföldön folytonosan esik.

— Nem volna célszerű, ha mi gyűjtenénk most az aranyat, annál is inkább, mert a Banca Nationala aranykészletét, az orosz bolsevisták elrabolták?

— És ha a Banca Nationala nem hajlandó az aranyat megvenni, nincs-e más mód, hogy az aranyat az országban tarthassuk, amikor látjuk, hogy a külföld azt mindenáron megakarja szerezni?

BUCUREST. A Banca Nationala újabb ajánlatot tett, mely szerint hajlandó az aranyat 27.000 lenért kgként megvenni. Ezen újabb ajánlat folytán a kormány újból felveszi a tárgyalásokat a bankkal.

Incidens egy lakás miatt.

Kellemetlen incidens folyt le ma délelőtt, Guiu Mihály lakásügyi kormánybiztos és dr. Miclosi Emil volt megyei főjegyző között. A kormánybiztos egy lakáskérdést úgy intézett el, hogy Reinhardt Gyula butorgyárost saját házába beköltöztette Springer Ignátné lakásába, míg Springernének más lakás utalt ki. Springerné nem nyugodott bele a kormánybiztos intézkedésébe és felkereste dr.

Miclosit, aki most ügyvédi gyakorlatot folytat, hogy az járjon el a kormánybiztosnál. Dr. Miclosi ma reggel felkereste dr. Guiu Mihályt és előadta ügyfelének kérését. Dr. Guiu kijelentette, hogy nem fogadhatja el ügyvédek közbenjárását. Szóváltás keletkezett a kormánybiztos és ügyvéd között, amelynek dr. Moldovan Silvius prefektus előtt lett a folytatása. A kormánybiztos ma délután folytatta szemle útját a városban.

Olaszok a franciák ellen.

ROMA. Az Action Française c. párisi havilap követeli, hogy a franciák azonnal szállják meg a Ruhr medenczet.

Ausztria csőd előtt.

A napokban Kunschak képviselő egy keresztény szocialista választógyűlésen hosszabb beszédet mondott, amelyben egyebek között a következő kijelentést tette: Örömmel mondhatom, hogy liszt- és kenyérellátásunk biztosítva van addig a pillanatig, amelyben újból számíthatunk a tengeren túli lisztszállítványokra. Ausztria közgazdasági helyzetéről szólva, Kunschak kevésbé optimista hangon nyilatkozott. Kijelentette, hogy egy fillér nem áll az osztrák állampénztár rendelkezésére és azt a három milliárdot, ami az állami alkalmazottak fizetésére szükséges, az osztrák kormány ismét bankóprés útján lesz kénytelen előállítani. Az állam pénzügyi tekintetben egyenesen vigasztalan helyzetben van, s ugylátszik, hogy több adót semmiképp sem lehet beszedni. Állami igazgatásunk jelenleg a csőd állapotában van.

Otezer germán lei.

Folyó év januárjában dr. Neumann Miksa beváltott Reiner S. Sándornak öt darab germán ezer leiest koronákra. Hónapokkal később Reiner Miksa visszakinálta dr. Neumannnak a tizezer koronát és kérte az ötezer leiet. Azt állította, hogy csak letétbe adta az öt darab ezer leiest, a visszaadás kikötése mellett. Időközben annyira emelkedett a lei értéke, hogy öt ezer lei már tizenötezer koronának felelt meg. Neumann dr. különben azt állította, hogy ő már váltott, s így nem köteles visszaadni a pénzt. A vita a bíróság elé került, amely tanuk kihallgatását rendelt el. Az ügynek itélettel való befejezése nehéz lesz, mert sem a germán ezer leies, sem pedig a korona nincsenek már forgalomba.

Művészet.

Az aradi filharmonikusok hangversenye.

Az aradi filharmonikusok tegnap este tartották szezonnyitó hangversenyüket. A tegnapi zeneest messze elmaradt a filharmonikusok átlagos, szokott hangverseny-nívója mögött, s a koncert sikerere csak a műsor változatos összeállításának volt köszönhető. Az első szám Beethoven négy tételből álló *Eroica* szimfoniája volt. A hervadhatatlan szépségű szimfonia minden taktusából üdőség kacag felénk: finom, napsugaras olasz dallamok párosulva a kemény, viharzó német harmonizálással. Szép volt a szimfonia második része, a bágvadt *Marcia funebre*, amelynek marsszerű, lüktető ritmusai mögött élveztük a csendes, szomorú elmúlás fájdalmát és a fel-fellobbanó életakarás kítőző ösztöneit. Tökéletes zenei reprezentálással játszották el a merész, szcenikailag is hibátlan *Svendsen* Carnevál de Parisját. *Wagner* Rhienzi opera-nyitányát azonban nem tudtuk élvezni.

A hangverseny keretében mutatkozott be tegnap az aradi közönség előtt *Friedmann* Adél, a külföldön népszerű bécsi énekművész. Több számot énekelt s különösen *Brahms* híres *Ständchen-jével* és *Hugo* *Walf* *Über Nacht* című hangulatos dalaival aratott sikert. *Friedmann* Adél hanganyaga a terjedelmet illetőleg nem nagy, de művészetének színe, meggyőző ereje pótolta azt. Hangja kissé fátyolosított, s különösen a magasabb régióban nem volt tisztá. A filharmonikus zenekart *Gellért* Pál karmester dirigálta sok vervevel, ezáltal is tanubizonyosát adva ritka zenei intelligenciájának. *Friedmann* Adél ének-számaival művészi finomsággal és lágy hozzáállással *Gellért* Pál nagyszerű zongorajátéka kísérte. (f. i.)

* **Sárga Illom.** *Biró* Lajos egyik legnagyobb sikert aratott színművének reprizét szépszámu közönség nézte végig tegnap este elsőrendű előadásban. *Kertész* hercege pontosan megrajzolt alakítás. *Földes* Turzója kissé elmosódott, ellenben *Harmath* Józsa finom művészete tökéletessé tette a hercegre szerelmes vidéki leányt. *Forgács* öröteljesen, férfiasan játszotta szerepét. *Győző* ismét remekelt. Az új szereplők közül *Jakabffy* Ilonka, *Bing* János, *Jakabffy* Dezső és *Mészáros* járultak hozzá az est sikeréhez, amely őszinte és megérdemelt volt. (Ky.)

* **Gyimesi vadvirág népszínház** vasárnapi reprizét nagy érdeklődés előzi meg. A múltban sok sikert aratott népszínház főszereplői: *Z. Váradi* Margit, *Földes* Irma, *Benkőné*, *Bartók*, *Földes*, *Várnai*, *Győző*, *Faludi*.

Szünetel az utcai gázvilágítás. A kimart oszlopok

Tegnap este nem gyultak ki Aradon az utcai gázlámpák. A korzó ismét sötét volt. Alig telt el két hét azóta, mióta az utcákat gázzal világítani kezdték és máris a sötétség vette át Aradon az északa uralmát. Az „Aradi Közlöny” munkatársa megkérdezte a gázgyár egyik vezető műszaki emberét, hogy mi az oka az utcai világítás beszüntetésének? A következő információt kaptuk:

Mikor a gázgyár hosszú szünetelés után ismét üzembe helyeződött, az üzemet nem szénrel, hanem fával kezdtük meg, abban a reményben, hogy hamarosan kapunk szenet. Azóta hónapok teltek el, szénhez

azonban nem tudott jutni a gyár. A fa által fejlesztett gáz egyik mellékterméke a faecet, kimarta a csöveket, amelyeknek pótlása heteket vesz igénybe. Az üzemzavarhoz hozzájárul, hogy az egyik retortánk elromlott és így csak kisebb nyomású gázt tudunk szolgáltatni. Ez a gáz világítási célokra nem használható, csak ipari és háztartási célra. Bejelentettük a hatóságnak is, hogy üzemzavar következtében bizonytalan ideig szünetelni fog az utca gázzal való világítása. Remélhetőleg a rendbehhozásához szükséges anyagok néhány napon belül megérkeznek Aradra és az utca gázlámpái aztán ismét kigyulladnak.

Nincs pénze a postának. Szünetel a pénzesutalványok kifizetése.

Az aradi pályaudvari pósthivatal nemrégiben megkezdte a pénzesutalványok kifizetését. Néhány nap óta azonban ismét szünetel a pénzesutalványok kifizetése. Munkatársunknak *Gombos* Gyula felügyelő, az Arad 2. sz. pósthivatal főnöke elmondotta, hogy ismét elfogyott a posta pénze. Már táviratoztak a nagyváradi postaigazgatósághoz pénzlátványért és mielőtt az megérkezik, újból megkezdik a kifizetéseket. Munkatársunk megkérdezte *Gombos* felügyelőt, hogy

mikor nyílik meg a Magyarországgal való postaforgalom? A pósthivatal azt válaszolta, hogy Aradon már minden előkészület meg van téve a Magyarországgal való postaforgalom felvételére. Csak a múlt havi királyságbeli postás-sztrájk zavarta meg a Magyarországgal való postaforgalom megkezdését. A királyságban a legnagyobb rend van, így most már csak napok kérdése lehet, hogy Magyarországgal felvegyük a postai összeköttetést.

Két halálos ítélet.

Az Oradea-Marei hadbíróóság tegnap két halálos ítéletet hozott. Az első ítélet *Berkovits* Simon, a szatmári szociáldemokrata-párt titkára, aki pár hónappal ezelőtt államellenes izgatás büntetése miatt elfogtak és Oradea-Marera szállítottak. A vád szerint *Berkovits* engedély nélkül gyűlésre hívta össze a munkásokat, melyen a cluji pártvezetőség határozatából egy órás sztrájkot hirdetett az ostromállapot és cenzura ellen. *Berkovits* azzal védekezett, hogy az egész vádat *Kováry* Demeter, az ottani siguranca főnöke kovácsolta ellene, mert *Berkovits* ellene adatokat gyűjtött és *Argetoianu* belügyminiszternél egyes sérelmek orvoslását kérte. A vád és védbeszédek elhangzása után a bíróság rövid ideig tanácskozott, majd az elnök kihirdette a halálos ítéletet.

A másik halálra ítélt *Gampe* Lajos zászlós, akit a hadbíróóság már egyszer halálra ítélt, de a bucuresti törvényszék ezt az ítéletet megsemmisítette. *Gampe* a tegnapi tárgyaláson visszavonta beismerő vallomását, melyet csak félelemből tett. A védők hivatkoztak *Gampe* halálos betegségére és felmentését kérték. A bíróság öt perces tanácskozás után halálra ítélt *Gampe* Lajost.

Gyorsvonat Aradról Erdélybe.

Clujon (Kolozsváron) az összes kerületi vasutigazgatóságok kiküldöttel együttes értekezletre gyűltek össze, a melyen az életbeléptető menetrendet állapítják meg. A jelenleg egész Erdély területén érvényben levő menetrend meg fog változni. A menetrend az ugynevezett téli menetrend lesz. Ebben már valószínűleg szerepelni fog az Aradról induló gyorsvonatpár is, amely a mostani lehetetlen vonatcsatlakozásokon volna hivatva segíteni. A téli menetrend valószínűleg január hó elején lép életbe.

Az aradi és az aradmegyei malmok beszüntették üzemüket.

A kormány tudvalevőleg néhány nappal ezelőtt rendeletet bocsájtott ki, amely arra kötelezi a malmokat, hogy csak egyórát lisztet készítsenek, amelyet különként 2 lei 45 baniért kötelesek áruba bocsájítani. Miután ez az intézkedés a malmok súlyos anyagi károsodását idézné elő, a tegnapi nap folyamán valamennyi aradi és aradmegyei malom beszüntette üzemét, így Aradon a *Neuman* Testvérek, a *Sertéshizlalda* részvénytársaság és a *Sasmalom*. A malmok szindikátusa a bucuresti közlekedési minisztertől engedélyt fog kérni, hogy Aradon és a Bánáthban a háromórát lisztrendszer továbbra is fennmaradjon.

HIREK.

Athénban nem szabad a volt király mellett tüntetni.

ATHÉN. Egy ellenzéki lap két nappal ezelőtt közölte Konstantin király arcképeit. Egyes elárúsító helyeken a lapot szétépték, míg másutt a lakóság a volt király képét lelkes ovációban részesítette. Venezosz valamint az exkirály mellett. A fegyverek nek rendőrségi engedély nélkül történő árúsítását úgyszintén a volt király melletti tüntetéseket hatóságilag betiltották.

Román büntető-tanács. Az aradi törvényszék hatáskörébe tartozó községek lakóinak nagyrésze román anyanyelvű, így a megyebeli községek választottai és tanúi is leginkább csak románul tudnak. Dr. *Vazul* törvényszéki elnök erre való tekintettel elrendelte egy román büntető-tanács összeállítását, mely csak románok ügyeit fogja tárgyalni. Az új büntető-tanács tagjai még nem ismeretesek. Ertesülésünk szerint annak elnöke dr. *Baltanu* törvényszéki bíró lesz.

A népszövetség és a volt központi hatalmak. Páris. A genfi konferencián semleges részről indítványozni fogják, hogy Németországot és Ausztriát vegyék fel a népszövetségbe. Hír szerint a bolgár miniszterelnök is kérni fogja Bulgária felvételét.

Elfogták a Club-kávékazi rombolás egyik szereplőjét. BUDAPEST. Győri lapok jelentése szerint *Balogh* Bélát, a Club-kávékazi rombolás egyik szereplőjét a győri rendőrség letartóztatta. *Balogh* Bélának a győri rendőrséggel azért gyűlt meg a baja mert az utóbbi időben több kabátlopás történt az ottani kávéházakban. A rendőrség azzal gyanúsítja *Balogh*ot, hogy ezeket a kabátlopásokat ő követte el.

— SZABAD A FEHÉR SÜTEMÉNY. Dr. *Robur* János polgármester a pékipárosok kérésére megengedte, hogy november 20-ig fehér süteményeket lehessen sütni. A polgármester reméli, hogy addig a mostani lisztkészletet feldőlőzzák s azután csak egyórát lisztből készült sütemény kerül forgalomba.

— MA REGGEL INDULT AZ ERDÉLYI SZEMÉLYVONAT. Az erdélyi személyvonat, melynek indulását hivatalos körök csak holnap reggelre jelezték, ma már közlekedett. Ezzel a vonattal közlekedik a bucuresti közvetlen kocsis, míg az oradea-Marei (nagyváradi) közvetlen kocsit ezután s a délután induló személyvonat fogja továbbítani.

— KATONAI RANGJELZÉSEK A VASUTI EGYENRUHÁKON. A külszolgálatot teljesítő és vasuti egyenruhában járó mozgósított vasuti alkalmazottakat több helyen felszólították a katonai állomásparancsnokok, hogy vasúti alkalmazottak szabadságát ezután nem csupán föltöltés hatóságtól, hanem az illetékes katonai parancsnokságtól is kell kérelmezni.

— **A budapesti vagonlakók gyermekelt a főrendiházban helyezik el.** Rakovszky István a magyar nemzetgyűlés elnöke a főrendiház segédhivatali helyiségeit a vagonlakók gyermekeinek téli elhelyezése végett a Gyermekvédelmi Liga rendelkezésére bocsátotta.

— **Elrendelték a román nyelv használatát az Acsev-nél.** Az Acsev igazgatósága ma rendeletet kapott a kereskedelmi reszorttól, a melyben elrendelték, hogy úgy a központban levő feiratok, mint a vasut által kiadott hivatalos iratok megjelzése román nyelven irandók a jövőben. Ugyancsak vonatkozik ez az állomások jelzésére is.

— **A gázmérgezés áldozatai.** Az Aradi Közlöny tegnapi számában beszámolt arról a gázmérgezésről, mely Földes Frigyesné és leánya halálával végződött. Dr. Popovics városi tisztviselő orvos megvizsgálta a két holttestet és kérte Földesné és leánya holttestének felboncolását. Sommer Nándor vizsgálóbíró ma délután 3 órakor helyszíni szemlét tartott a Magyar-u. 9. számú házban. A két holttest az alsó-tetőtől halottas házában van felravatalozva.

— **GAZADÓ.** Értesítjük a közönséget, hogy a pénzügyminiszterium a gázfogyasztás után állami adót állapított meg, amely az 1604. számú kir. rendelettel életbe léptetett. Az adót, amely a fogyasztott gáz köbméterére számítva 0.25 lei a gázgyár szedi be a fogyasztótól és pedig a pénzügyigazgatóság utasítása szerint 1. év április hó 1-től visszamenőleg.

— **A háború és a szabadkőművesek.** Triest. A szabadkőművesek Triestben hatalmas taggyűjtési akciót kezdtek. Torriglami, az olasz nagypáholy és a trieszti Orientpáholy nagymestere plakátokon hirdeti, hogy a szabadkőművesek büszkék a háború felidőzésére és nyíltan kijelentik, hogy nagyrésztük van benne. Ha nem agitáltak oly erősen a háború mellett, a trentinói polgárok még ma sem artoznának olasz uralom alá.

— **BETŐRÖK EGYMÁS ELLEN.** Az aradi ügyészség fogházának két ismert alakja állott ma Sommer Nándor vizsgálóbíró előtt. Bencsik Dezső többszörösen büntetett foglalkozás nélküli egyén és Szabó Anna. Máriaradnán több lakásba betörték, ahonnan pénzt és ruhákneműeket loptak. Megismerkedtek Rosenfeld Sándorné állás nélküli nővel és így hármában elutaztak Lupényba, hogy ott is betörjenek. Lupényban azonban Szabó Anna és Rosenfeldné összeveszték és kölcsönösen feljelentették egymást. A lupényi rendőrség letartóztatta mindhármukat és beszállította az aradi ügyészséghez. Sommer Nándor vizsgálóbíró, kihallgatás után az ügyészség fogházában helyezte el a három betörőt.

Zavargások Pétervárott és Moszkvában.

(Bomlás a vörös hadseregben.)

LYON. A La Petit Journal jelenti, hogy Moszkvában a zavargások olyan méreteket öltöttek, hogy az utcákon ágyukat kellett felállítani és Pétervárott katonaságot kellett hívni a zendülések elfojtására.

BERLIN. Helsingforsí jelentések szerint az orosz vörös hadseregben komoly borulás jelei mutatkoznak. Az egész fronton naponta gyűléseket tartanak amelyekben a tisztek nem mernek résztveenni. A politikai biztosok azt az utasítást kapták, hogy a gyűlésekben vegyenek részt és a megbeszéléseknek a bolsevistákra kedvező frányt adjanak. A politikai biztosokat utasították, mutassanak rá arra, hogy a szovjet-kormány békészerető, amit a lengyelekkel és finnek-

kel megkötött béke is igazol.

HELSINGFORS. Ide érkezett orosz ujságok részletesen beszámolnak a moszkvai zavargásokról. Az ellenforradalmi mozgalmakat az idezte elő, hogy a megbízható vörös csapatok egy részét a frontra küldték Wrangel tábornok ellen. Moszkva egyik kaszárnyájában a katonák fellázadtak. A lázadás elfojtására a moszkvai helyőrség egyik ezredét rendelték ki, az ezred azonban csatlakozott a lázadókhöz. A moszkvai börtönök zsúfolva vannak. A város utcáin ágyukat vonultattak fel. A terror óriási, az utóbbi napokban sok száz embert kivégeztek. A szovjetkormány mindezekig nem tudott az ellenforradalmi mozgalom felé kerekedni.

A svéd választások eredménye.

(A szociálisták kudarcát a kommunisták okozták.)

A pozsonyi Volksrecht című szociáldemokrata lap a svéd választásokról igen érdekes cikket közöl. A lap leszögezi azt a tényt, hogy a bolsevisták mindenütt kártevői a proletáriátusnak. A svéd választások épúgy, mint az ausztriaiak jobbratulást idéztek elő a szociálistáknak veszteséget és a konzervatívoknak előnyöket biztosított. A pártok állása ott most a következő: szociáldemokrata 76 (10 mandátumnyi veszteség), bolsevik 7 (4 mandátum veszteség), konzervatív 72 (14 mandátum nyereség), parasztpárti 28 (15 mandátum nyereség.) Ámbár a szociáldemokrata-párt még mindig leg-erősebb pártja maradt a háznak. Branting szociálista kormánya mégis visszalépett, mert a liberálisokra, mint a szociálista haladás támaszaira, már nem lehet számítani. Az osztrák választásokhoz hasonlóan itt is siralmas szerepet játszottak a kommunisták. A szavazatok számának duplájával kérték, valóban azonban szavazataiknak 28 százalékát elvesztet-

ték. Középsvédországban és a déli részben teljesen jelentéktelenek lettek. Stockholmban nem kaphattak egy mandátumot sem. Ezen veszteség fő oka az, hogy az eredeti demokratikus nemzetközi szellem a svédek számára, lehetetlen moszkvai taktikává vedlett át. E mellett a hét megválasztott kommunista képviselő közül egy sem kommunista bolsevik értelemben, úgy, hogy mint szociális árulók, ki kellene zárni őket a pártból. Legsajnálatraméltóbb azonban, hogy a kommunistáknak, mint önálló pártnak fellépése, mégis más nagyon szomorú következményekkel járt: legalább hét mandátuma a munkásságnak került ugyanis a markába nevető harmadiknak, a polgári pártnak birtokába. A kommunisták rágalmai pedig azt a hást keltették, hogy nagy tömegek közömbössé, vagy ellenséges érzületűvé váltak ezáltal a szociálistákkal szemben. Ez olyan vetés, amely semmiesetre sem a szociálisták számára hoz aratást.

— **EGY TÁNCSTÉLY EPILOGUSA.** Egy minapi táncmulatságon kezdődött az az affér, amely kardpárbajban nyert befejezést ma éjszaka. Havas Istvánnak a bál folyamán afféja támadt Traub Ferencel. Az egyik aradi napilap foglalkozott is a dologgal, azonban Havas nevének csak kezdőbetűjét írta ki. Hegyi György, akinek hasonló betűvel kezdődik a neve, nyílttéri közleményt adott le, melyben kijelenti, hogy nem azonos Havassal. Havas sértőnek

találta a nyílttéri közlemény hangját és fenyegető üzenetet küldött Hegyinek. Hegyi György erre provokálta Havas Istvánt, melynek folyományaképp a felek ma éjjel fél 12 órakor kardpárbajt vívtak a katolikus gimnázium tornatermében. Segédek voltak: Hegyi László Andor, Havas István részéről Dencig Béla és Treitler Endre. Az orvosi segédletet dr. Schmidt János és dr. Boros Béla látták el. A párbaj feltételei: teljes bandázs, első vérig. Négyzet

csaptak össze a felek. A negyedik összecsapásnál Hegyi György jobb kezefélén két centiméter hosszúságú karcolást kapott. A párbaj után a két ellenséges fél kibékült és reggelig együtt mulattak a Vadászklubban.

— **A Szamosvölgyi vasut igazgatói állása.** A Szamosvölgyi Vasutnak nemrég adták vissza autonómiáját. A vasutársaság igazgatósága most tartott ülést Désen, amelyen be kellett volna tölteni a vezérigazgatói állást. Ez azonban nem történt meg, mert nem sikerült megállapodni a vezérigazgató személyében. Két jelölt van: Pascutiu Traján, a CFR. aradi üzlet igazgatója és Mészáros Kornél, a Szamosvölgyi jelenlegi kormánybiztos. A vasut igazgatósága úgy oldotta meg a kérdést, hogy nyilvános pályázatot hirdet és így tölti be a vezérigazgatói állást.

— **MEGBÜNTETETT ITALMÉRŐ.** A rendőrbíróság ma 1500 lei pénzbüntetésre ítélte Kis Franciska kereskedőt, mert a szesz italokat nem hitelesített mérőeszközökkel mérte ki. A kereskedő az ítélet ellen fellebbezett.

— **AMTE—AAC.** football match vasárnap 14-én délelőtt 10 órakor az AAC. pályán. Állóhely 3 lei. Ülő hely 5 lei.

— **A MAI VALUTAPIAC.** A valutapiac az üzlet tartott volt. A dollárt 65 lej-el, a márkát 81 banival jegyezték.

— **A VASUTAS SPORT EGYLET TÁNCSTÉLYE.** Szombaton este sikeresnek ígérkező műsoros táncstélyt rendez a Vasutas Sport Egylet. A főrendező és cigányvajda Dr. Traján Oszkár lesz. Az estélyt a Városligeti vendéglő összes termelében tartják meg.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpet**

— **JÖVŐ HÉTEN** Bécsbe utazom, megbízásokat árubeszerzésre, és stb. elintézéseket elfogadok. Herzfeld Albert kereskedő, Asztalos Sándor-utca.

— **KISIKLOTT AZ ACSEV. EGYIK TEHERVONATA ROMÁNIÁBAN** címmel tegnap közölt híradásunk helyesbítésül az Aradi és Csanádi, Egyesült Vasutak igazgatóságától, nyert hivatalos értesülésünk alapján közöljük, hogy Dragosini állomáson kisiklott ugyan négy kocsi a Crisana. vonatból, de a kisiklás teljesen jelentéktelen természetű, még kevésbé volt az oly, katasztrófális, hogy áldozatot kívánt volna. A személyzetet semmi baj sem érte.

— **MILLIOMOSOK KINOS VALÓPÖRE.** Leleplezett aradi hamiskártyások. Botrányok hete (Az igazgató ut szerelmé, Pofonok böse.) Váratlan zsarolás. Örjítő történetek. Jobb láb, bal láb... Az ötlet, központból. Pesti betlehemesek. Miért nincs cigárta? Akutális strófák. Szenzációs hírek. Tréfás apróhirdetések stb. című érdekes cikkeket közli az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **AZ „ARADI KÖZLÖNY”**

bekapcsolt telefonszáma 151.

Apró hirdetések

Levelezés.

„ÖZVEGY“ JELIGERE. Jelzett helyen ott leszek szombaton 5-6 között. Ismerető jel uszág a kezében. 4645

Házasság.

INTELLIGENS, 38 éves állami alkalmazott, 660 lei havi fizetéssel, házasság céljából megismerkedne 24-36 év közötti özvegyasszony, vagy leánnyal, leveleket lehetőleg fényképpel „Fenyves“ jelige alatt a kiadóba kérem. Diszkrétio becsületbeli kötelesség. 4653

Vétel és eladás.

ANTIK PORCELLANT, butort, szőnyeg, festményeket, ékszer vesz Salon Artistique Boulevard Regina Mária (Andrássy-tér) 21. 10351

ELADÓ jókarban levő nagy Singer-varrógép. Bővebbet Pannónia-szálló szoba-asszony. 4615

EBÉDLŐSZÖNYEG, kisperzsa, dísznőbör-bőrönd eladók. Strada Filipescu (Flórián-utca) 9. 9948

BENZINMOTOR 10-12 HP. drezdai gyártmány, alig használt, eladó. Neuman Samu-ut 6. 4650

Ingatlan.

ELADÓ egy hat szobából álló magánház, parkirozott udvarral, nagy gyümölcsös kerttel a belvárosban. Értekezni Luszbader forgalmi iroda, Révay-utca 2. szám. 4646

Különféle.

BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN uri magánház nagy udvarral eladó, ugyanott egy hármás Wertheim-kassza eladó. Cim: Klein, Est hirdapiródájában. 10320

MINDENNEMŰ KÉZIMUNKÁT. vállalat. Cim a kiadóban. 0013

Elsőrendű szővőgép és szővőgyapot (aradi textil gyár gyártmányát), valamint rövid-, köt- és szövődít-árakban dusan felszerelt raktárát ajánlja 4038

Hirschteld és Társa

Str. Moise Nicoara Arad, Petőfi-utca 1. sz. (Bing-ház).

Fratii Steiner

börkereskedés

Arad, Asztalos Sándor-u. 2-3. Fióküzlet Ujaradon. 9961

Mindennemű bőrárak és cipészellékek legelőszob bevasárlási forrása. Szolid ár.

Mozi.

* A mozgóképszínházak műsora. November 13-án az Apollóban: New-York rejtelmel X. Bűnügyi dráma. — Az Urániában: New-York rejtelmel IX. Bűnügyi dráma.

* Newyork rejtelmel IX-X. részét szombaton vetítik még a mozgószínházak és pedig a IX. részt az Uránia és a X. részt az Apolló mozgószínház. Wu Fang újabb merényletet tervez Helena ellen. Clarelnek tudomására jut, hogy Wu Fang egy hajón ópiumot akar be-csempészni s elhatározza, hogy a hajót elfogja. Wu Fang ezt az időt használja fel, hogy Clarel távollétében elrabolja Helenát és el akarja adni rabzol-ganőnek. Terve majdnem sikerül, azonban Helén a nála levő dróttalan táviró segítségével Clarel tudomására adja, hogy hol van és Clarelnek ismét sikerül őt megmenteni. Clarel egy új rendszerű torpedót talál fel, de a terveket Wu Fang ellopja. A mesterdetektív üldözés közben a tengerparton kerül össze vele s egy borzalmas küzdelem fejlődik ki közöttük, amelynek a vége az, hogy mind a ketten a hullámok közé zuhannak. Wu Fangot a víz felveti, de Clarelt ugylátszik örökre elnyelte a hullámsír.

* Az Apolló és Uránia következő műsora. A newyork rejtelmel című hatalmas detektívdrama lejátssza után

FIGYELEM! Iskolai gyermekruhák, őszi és téli felöltők nagy választékban! Nagyobb intézetekhez tömeges rendelésnél minta kollekcióval kiu azunk! Allandóan nagy választék kész férfi- és nőöltönyökben, őszi felöltőkben és téli kabátokban! Pontos munka! Külön mérték utáni osztály! Szives megkeresést kérünk: 8489

Fratii Komlos si Muzsav Strada Metianu (Forray-u. oa) 8. sz.

Írógépek vétele, **Bodnár** írógép vállalatánál (a eladása, javítása főpostával szemben). 12081

Fratii Apponyi cipő-, kalap- és uri-divataruháza ARAD, József főherceg-ut 7. szám. 10001

Fogászati műterem. Dr. RADNAI si FRIEDRICH. Foghuzás, fogtömés, aranykoronák, aranyhidak és fogsorok készítése. I. I. Bratlanu (Weltzer-u.) 1

!! **Kereskedők figyelmébe!**

Legelőszob bevasárlási forrás fűszer-, gyarmat-, cukorka-, festék- és pipere árakban. 7044

Darvas cég nagykereskedésében Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. — (Városházával szemben levő utca.)

az Apolló színház műsora veszi Bródy Sándor világhírű színművét a „Szerep-tő“-t, melyben a főszerepet Fedák Sári és Uray Tivadar játsszák. Ez után a Meyerlingi tragédia, Habsburgi Rudolf trónörökös és Vecsera bárónő drámája kerül bemutatásra és ezt követi Macistenek a híres szerencsen óriásnak Magnusnak több kitűnő filmje. Az Uránia színház 18-án egy napig ismét vetíti a Szt. Yves szíri szemé című kiváló Pathé slágert, amely oly nagy gyönyörűséget szerzett a nézőknek, hogy kívánatrámeg kell ismételni. Ezt követőleg jön műsorra az „Ursus“ című híres amerikai dráma.

A szerkesztésért

STAUBER JÓZSEF

felel.

Cenzurat: **ALEX. FRUGINA**

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy dr. Izsák Jenő urral szemben semmi követeléselem nincs és az Aradi Közlöny 1920. évi november hó 9-én „Feljelentett szigorló orvos“ közleménye tárgytalan.

Arad, 1920. november 12.

Grosz Laura, magánzóno

4651

Munkácsi-utca 4.

CONVOCARE.

Domnii actionari ai Societatii Anonime Economice si Industriale din Pancota sunt convocati in

adunarea generala extraordinara

in localul societatii in Pancota pe ziua de 28. Noemvrie a. c. la ora 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Schimbarea articolelor urmatori din statute §§. 7, 10, 11, 14, 16. si 17,
2. Alegerea in directiune.
3. Alegerea in comisiune de supraveghere.

Facem atenti pe Domnii actionari ca conform articolui 9. din statute posesiunea 20 actiunelor da un vot posesorului, daca actionarul cel putin cu 6 zile inaintea va depuna actiile in locul si modul in convocare hoterata.

Locul depunerei a actiunilor este in Pancota la cassa societatii, in Arad; la sucursale alui Pesti Magyar Kereskedelmi Bank sau in Wien la Oestreichische Allgemeine Bodencreditanstalt fara coupon sau talon.

Pancota 2. Noemvrie 1920.

DIRECTIUNEA.

MEGHIVO.

A Pankotal Mezőgazdasági és Ipari Részvénytársaságnak Pankotán, mint székhelyén levő üzlethelyiségében 1920. évi november hó 28. napján délelőtt 11 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre

amelynek tárgysorozata a következő:

1. Az alapszabályok 7., 10., 11., 14., 16. és 17. §-ainak módosítása.
 2. Választás az igazgatóságba.
 3. Választás a felügyelő-bizottságba.
- Figyelmeztetjük a részvényeseket, hogy az alapszabályok 9. §-a értelmében 20 részvény birtoka egy szavazatot biztosít birtokosának a közgyűlésen, ha az illető részvényes legalább 6 nappal a közgyűlés előtt az egybehívási hirdetményben megjelölt helyen és módon letétbe helyezte.

A letétbe helyezés Pankotán a részvénytársaság főpénztáránál, Aradon a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főkönyvtáránál, vagy Wienben az Osztrák Általános Földhitelintézet főpénztáránál eszközölhető szelvények és szelvény-utalvány nélkül.

Pankotán, 1920. évi november hó 2.

4647

AZ IGAZGATÓSÁG.

Harisnya fejelesek

és új harisnya kötéseit
: jutányosan vállalja :

BRAUN, harisnya kötőde
főpostával szemben. 4627

Iuon Köő

kézmű és divatszövet árúháza

Boros Béni-tér 16. (Waniosok ház.)
Ajánlja dusan felszerelt raktárát kézmű- és rufésáru cikkekben, nagyban és kicsinyben. 10021

Névjegyeket, levélpapírokat,
meghívókat, üzleti és hivatali

NYOMTATVÁNYOKAT

kisebb-nagyobb mennyiségben leg-
jutányosabb, legcsinosabb kivitel-
ben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

:: (Az Arad-osanádi egyesült vasutak palotájában.) ::

Angol géphajtószijjat,

varrószijjat, szíjjösszekötőt. Klingerit és egyéb tömitéseket, asbestet, svájci szitaselymet, malomhevedereket, vízmérleget, Magnolia és egyéb csapágytémeket, angol ónt, drótszeget, trágyavilát, kör és gatterfűrészlapokat, patkót és patkószeget, mindennemű műszaki cikkeket, gépolajokat, lenolajkenőőt, repceolajat, Tovottekenőcsőt, mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, szükségesleti cikkeket a mezőgazdaság számára, raktárról azonnal szállít az 4269

**Erdélyi Szász Gazdasági
Egyesület Géposztálya**

Sziblu, Salzgasse 22. :: Főlerakat: Oluj, Helta-u. 3. szám.

Hann és Társa
gép- és műszaki kereskedelmi r.-t.